

VSD Info 2018

▶ **3**
Čo ovplyvní ceny v roku 2019?

▶ **5**
Vitajte v online svete VSD

▶ **6 - 8**
VSD stačí rekordných 15 minút

▶ **10 - 11**
Spotrebitelia v novej legislatíve vyhrávajú

Viac súkromia pre zákazníka

Letné mesiace sme využili na menšie stavebné úpravy a vynovenie Klientskeho centra VSD v Košiciach (Hollého 3). V rámci rekonštrukcie sme investovali najmä do pohodlia zákazníka, ktorý má po novom viac súkromia na vybavenie svojich záležitostí. Kvôli pohodliu a komfortu klientov sme zväčšili priestory, podobným smerom sme však vyšli v ústrety aj našim obsluhujúcim kolegom. Prijemné nové prostredie by malo viesť do vybavovania tak dôležitých životných krokov, akými sú zriadenie nového odberného miesta, vybavenie náležitostí spojených s kúpou, výstavbou či nebudaj predajom nehnuteľností,

investičných zámeroch a celkových konzultáciách z oblasti elektroenergetiky príjemnú atmosféru a maximálny komfort. Naďalej platí, že termín návštevy akéhokoľvek zo 4 Klientskych centier VSD na východe Slovenska si zákazník môže dohodnúť vopred na želaný deň a hodinu. „Naši kolegovia sú tu pre zákazníkov – odberateľov, aby im pomohli. Najčastejšie majú otázky a požiadavky obchodno-technický charakter, ale pomôžeme aj s bežným vypísaním formulárov; poradíme v oblasti vhodnosti investícií vzhľadom na existujúcu alebo očakávanú elektroenergetickú infraštruktúru a pod,“

špecifikuje Zuzana Kisidayová, vedúca Klientskych centier VSD. „Takže, tešíme sa na vašu návštevu v nových priestoroch,“ pozýva Z. Kisidayová a dodáva,

že kto uprednostňuje online vybavenie, všetky informácie vrátane formulárov k jednotlivým požiadavkám nájde aj na eVSD portáli www.vsd.sk.

UPOZORNENIE: Žiadosti podávajúte na správnych tlačivách

Od polovice roka 2018 prijíma VSD žiadosti o vybrané druhy vyjadrení VÝLUČNE na predpísanom tlačive. To je možné stiahnuť na portáli eVSD v časti Dokumenty alebo získať na jednom zo 4 Klientskych centier - v Košiciach, Prešove, Poprade alebo Michalovciach.

Ide o žiadosti:

- 1/ Vyjadrenie k existencii sietí VSD, a.s.
- 2/ o preložku elektroenergetického zariadenia VSD, a.s.
- 3/ o prenájom podperných bodov v majetku VSD, a.s.

- 4/ o tzv. iné vyjadrenia (napr. predĺženie platnosti vyjadrenia, všeobecné informácie, asanácia...)
- VSD tak chce aj takýmto spôsobom zvyšovať kvalitu svojich

služieb. Štandardizované podania zákazníkov totiž pozitívne prispievajú k rýchlosti aj kvalite vyjadrení, ktoré VSD vydáva. Je to zároveň krok smerom k elektronickej podaní. Po žiadosti o vyjadrenie k existencii sietí, ktoré je už

aj dnes možné podať z pohodlia domova cez internet, pribudne čoskoro aj žiadosť o preložku elektroenergetického zariadenia a neskôr aj ďalšie formuláre a tlačivá.

VSD

ŽIADOSŤ

O VYJADRENIE K EXISTENCIÍ SÍTI VSD, a.s.
 O VYJADRENIE K PRELOŽKE ELEKTROENERGETICKÉHO ZARIADENIA VSD, a.s.
 O PRENÁJOM PODPERNÝCH BODOV V MAJETKU VSD, a.s.
 INÉ (napr.: predĺženie platnosti vyjadrenia, všeobecné informácie, asanácia...)

ZIADATEĽ:

Meno a priezvisko/obchodné meno: _____ Telefón: _____
 Ulica, číslo domu: _____ Obec, PSČ: _____ Email: _____

ZÁJIMOVÉ ÚZEMIE:

Obec: _____ Ulica: _____
 Číslo domu: _____ Číslo susedného domu: _____ (vypíšte v prípade novostavby)
 Názov oblasti: _____ (ak ide o chatovú oblasť alebo zahradkársku osadu)
 Číslo parcely: _____ Kat. územie: _____

PLÁNOVANÁ, RESPEKTÍVE EXISTUJÚCA:

a) Prípokia
 plyn vodovod kanál elektrina iná _____

b) Stavba objektu
 dom garáž iné _____

novostavba, rekonštrukcia, prístavba, nadstavba

Nevyhnutná výkresová príloha:
 - Mapa širších vzťahov (M1:5 000, M1:10 000)
 - Katastrálna alebo iná mapa (M1:500, M1:2 880) s názvom obce, ulice, číslom parcely, popisným číslom, mierkou a orientáciou mapy. V prípade preložky, vyznačenie rozsahu prekladateľného zariadenia
 - V prípade predĺženia platnosti, uveďte číslo predmetného vyjadrenia

Popis požiadavky:

Potvrďujem, že na priložených výkresoch je farebne vyznačená trasa plánovanej prípojky, resp. poloha objektu.

Dátum: _____ Podpis žiadateľa: _____

Východoslovenská distribučná, a.s. Myriáka 31, 042 91 Košice
 Zákaznícka linka VSD: 0850 123 310 • E-mail: info@vsd.sk • Web: www.vsd.sk

Cena elektriny na burze poskočila. Dvojnásobne

Kým od roku 2009 sme zaznamenávali trend postupného poklesu ceny elektriny (teraz hovoríme o elektrine ako o energetickej komodite, s ktorou sa obchoduje na burze), v roku 2016 sa vývoj obrátil opačným smerom. Cena začala stúpať a kým vo februári 2016 sme prepisovali rekordné minimá na historických 23 eur/MWh, aktuálne (údaj k 11. 9. 2018) dosahuje cena elektriny na pražskej burze viac než dvojnásobok, konkrétne 59,97 eur/MWh. A môže ešte rásť. Čo to znamená a ako k tomu došlo?

Komodita tvorí len tretinu ceny

Pre spotrebiteľov je to, samozrejme, zlá správa. Aj keď cena komodity tvorí z celého účtu za elektrinu len necelú tretinu (v segmente domácností, pozn. prirodzene, dvíhajú aj sumu na konečnej faktúre, ktorú spotrebiteľ zaplatí. Ak ich nekompensujú iné, znížené položky.

Prečo smerom nahor?

Paradoxne, v čase „ekologizácie“ výroby elektriny, svet nikdy nevyužíval také množstvá fosílnych palív ako dnes.

Je to následok odstavenia časti jadrových elektrární. Objemový deficit z pozastaveného jadra je potrebné nejakým kompenzovať. Svetové trhy to riešia energiou vyrobenou z fosílnych palív. Dôvodom je najmä stabilita výkonu takýchto elektrární, na rozdiel od tých, ktoré sú založené na obnoviteľných zdrojoch elektriny, ktorých výkon ovplyvňujú aktuálne prírodné podmienky. Preto je aj percento využiteľnosti pri porovnávaní tradičných a alternatívnych zdrojoch elektriny, aj pri rovnakom inštalovanom výkone týchto dvoch typov elektrární, neporovnateľne odlišné.

V hlavnej úlohe uhlie

Zvýšený dopyt automaticky znižuje cenu uhlia, ropy a zemného

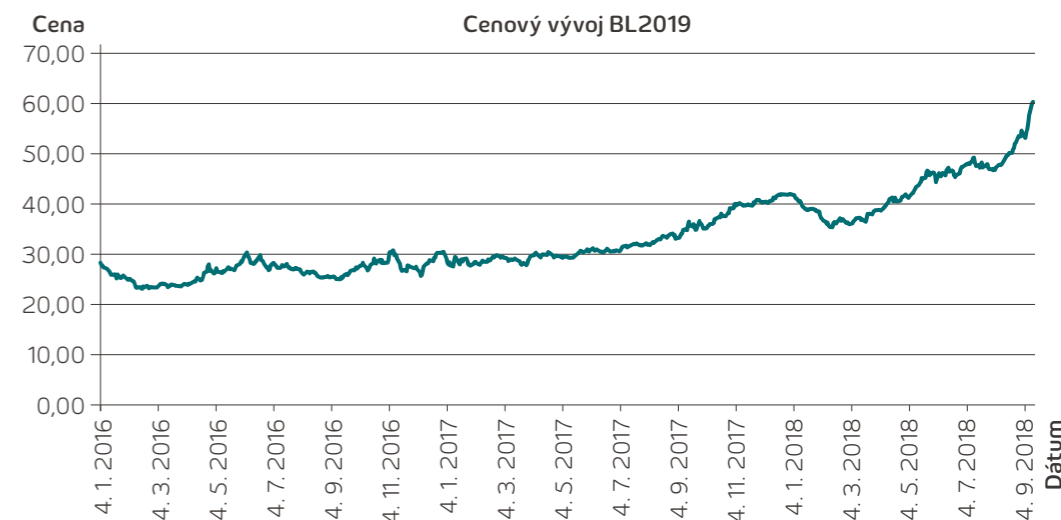
plynu nahor. Medzi popredných cenových „skokanov“ patrí práve uhlie. V roku 2016 sa jeho cena pohybovala na úrovni 40 USD, v roku 2017 poskočila na 70 USD a v súčasnosti už prekročila hranicu 100 USD za tonu. Za zvýšenými cenami stojí aj nadprodukcia emisií, za ktorú musia podniky vyrábajúce energiu z fosílnych zdrojov zaplatiť, a to nákupom emisných povoleniek. A opäť platí, že zvýšený dopyt po emisných povolenkách ženie aj ich samotné ceny smerom nahor. Kým jedna tona emisií stála pred rokom približne 6 eur, v súčasnosti sa obchoduje za 21 eur, čo je nárast o 350 %. Čiže ceny nedvíha len samotný vyšší objem ale aj lukrativnosť emisných povoleniek.

Šetrenie

Aj keď je zjavné, že cena elektriny nebude rásť na burze donekonečna a komodita, ako už bolo spomínané, je len jednou zo zložiek na faktúre, najjednoduchším riešením ako udržať účty pod kontrolou, je šetriť na spotrebe.

Dnes sú už, našťastie, v ponuke inteligentné elektrospotrebiče, internetom sa to len tak hmýri tipmi na úsporné opatrenia. Stačí len nájsť peňaženke prospešnú hranicu medzi užívateľským komfortom a zbytočným plytvaním.

Aj krádež má krátke nohy

Očakáva sa, že každý zákazník, ktorý využíva elektrinu, za ňu aj platí. Existuje ale skupina „tiežzákazníkov“, ktorí napriek tomu, že distribučnú sústavu užívajú, premýšľajú, ako zaplatiť bezdôvodne menej alebo vôbec. A zďaleka nejde len o sociálne slabšie rizikové lokality. Mnohí vykonávajú podnikateľskú činnosť a dosahujú zisk.

V prípadoch firiem ide väčšinou o dômyselné, odborné úpravy elektroinštalácie a elektromerov. V ostatnom období sme vo VSD zistili aj prípady úpravy inteligentných elektromerov, ktoré spôsobili zníženie fakturovanej spotreby (nie skutočnej) na odberných miestach. V niektorých prípadoch až 60 %. Spoločným znakom týchto úprav boli tiež falošné metrologické plomby a zásah do plomb výrobcu.

Odhaliame aj špecifické prípady
Inšpektor je schopný na odbernom mieste takéto zásahy identifikovať a vďaka špičkovému prístrojovému vybaveniu a využívaniu dostupných dát vedieť zistené údaje správne vyhodnotiť. Škoda je pri zistení neoprávneného odberu v týchto prípadoch mnohonásobne vyššia ako pri domácnostiach a jej výška závisí od charakteru prevádzky.

Pomáhajú aj dáta
Inteligentné elektromery chrlia dáta o výške a priebehu spotreby doslova každú minútu. Prostred-

níctvom rôznych kanálov ich zbierame a ukladáme do databáz a systémov. Analýzou týchto dát sme identifikovali odberné miesta, kde sme predpokladali rovnaké zásahy do inteligentných elektromerov, čo sa nám pri kontrole odberných miest aj podarilo preukázať a naše zistenia podložiť odbornými znaleckými posudkami.

Riziko
Všetky zistené prípady sú postúpené na riešenie orgánom činným v trestnom konaní. Nezabúdajme, že krádež elektriny legislatívci nazvali neoprávneným odberom a je považovaná za trestný čin. So všetkými dôsledkami.

Na straty sa skladáme všetci
Pripomeňme si tiež, že faktúra za elektrinu obsahuje okrem množstva položiek aj tarifu za straty pri distribúcii. Táto položka zahŕňa aj straty spôsobené krádežami elektriny. Je preto v záujme každého z nás, aby boli čo najnižšie. „Ak máte podozrenie, že niekto vo vašom okolí manipuluje

s elektromerom, informujte nás – hoci aj anonymne. Všetky prípady podrobne prešetříme a ak sa ukážu ako opodstatnené, tak prijmeme opatrenia,“ nabáda

vedúca odboru Inšpekcia sieťových pripojení vo VSD Jarmila Verešová.

POZOR: Prerušíme distribúciu

Zistenie krádeže elektriny neznamená len trestno-právne dôsledky. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy má tiež zo zákona právo:

- prerušiť distribúciu v prípade zistenia neoprávneného odberu elektriny,
- vykonať potrebné technické opatrenia v distribučnej sústave za účelom zabránenia neoprávnenému odberu elektriny,
- vyžiadať pred obnovením distribúcie na odberné miesto, kde bol zistený neoprávnený odber, rekonštrukciu elektrickej prípojky vrátane umiestnenia určeného meračného na verejne prístupnom a kontrolovateľnom mieste.

MÁTE PODOZRENIE NA NEOPRÁVNENÝ ODBER?
Napište nám na info@vsds.sk

Ako meriame?

Meranie množstva zákazníkom spotrebovanej elektriny pre účely fakturácie zabezpečujú elektromery. Najväčší podiel majú indukčné (elektromechanické) elektromery. Ich obnovu, resp. generačnú výmenu za elektromery statické (digitálne) začala VSD v roku 2010 a ročne takto nainštaluje takmer 50 000 ks nových statických elektromerov. Špeciálnu kategóriu statických elektromerov tvoria inteligentné elektromery. Tie sú schopné komunikovať na diaľku s dátovým a komunikačným centrom našej spoločnosti, pričom táto komunikácia je obojsmerná. Ich inštalácia súvisí s plnením požiadaviek Európskej únie.

Vitajte v online svete VSD

Za prvý polrok 2018 vzrástol počet užívateľov portálu eVSD z vyše 25-tisíc na viac ako 30-tisíc. Ukazuje sa, že založiť si účet na tomto portáli má význam pre viaceré skupiny užívateľov. Ich spoločným menovateľom je pravidelné využívanie služieb portálu.

Spotreba pod kontrolou

Postupná inštalácia inteligentných meracích systémov (IMS) so sebou prináša aj kvalitatívne vyššiu úroveň merania spotreby. Práve preto je najčastejším spôsobom využívania portálu eVSD sledovanie spotreby elektriny na 15-minútovej báze. Čím väčšia je spotreba na odbernom mieste, tým väčší význam má ju sledovať. Detailné zistenia o priebehu a charaktere spotreby vo vašej firme či organizácii totiž môžu viesť k významným úsporám. VSD preto pripravuje novým užívateľom IMS automaticky aj zriadenie účtu na portáli eVSD. Zákazníkovi stačí počkať na e-mail a dokončiť registráciu zvolením hesla (samozrejme, automatickú predregistráciu na portál robíme len zákazníkom, ktorí ešte nemajú účet na eVSD).

Žiadosti z pohodlia domova

Stále viac žiadostí je možné podať vo VSD bez toho, aby ste museli navštíviť Klientske centrum alebo poslať papierové tlačivá. Vyjadrenia k existencii inžinierskych sietí alebo k projektovej dokumentácii využívajú hlavne užívatelia z radov projektantov ale aj developeri či individuálni žiadatelia. Druhy žiadostí, ktoré je možné podať elektronicky, sa stále rozširujú. Nedávno pribudla žiadosť o pripojenie nového odberného miesta (zatiaľ len pre domácnosti) a čoskoro uvedieme do prevádzky aj žiadosti o preložky elektroenergetického zariadenia. Ak aj napriek tomu chcete navštíviť Klientske centrum, portál vám pomôže – môžete sa

vopred objednať na konkrétny termín a nečakať v rade.

Vedieť včas

Dlhodobou najžiadanejšou službou portálu eVSD sú informácie o plánovaných prerušeníach distribúcie elektriny. Vedieť včas, kedy bude vaša prevádzka bez elektriny, je dôležité pre mnohých. Od firiem s nepretržitou prevádzkou cez poskytovateľov reštauračných služieb až po zdravotníkov či pacientov odkázaných na elektrinu. O tom všetkom informuje VSD svojich zákazníkov písomne, ale dostupnosť informácií online sa ukazuje ako obrovský bonus.

Menej papierovania

O prerušení distribúcie elektriny nestačí vedieť včas. Je tiež potrebné, aby to vedeli správne osoby. VSD preto ponúka

možnosť nastaviť si doručovanie oznámení o plánovanom prerušení distribúcie elektriny aj na e-mailové adresy a v niektorých lokalitách aj formou SMS na mobil. Vďaka tomu sa napríklad o plánovanom prerušení dozvie priamo predavačka v potravinách v konkrétnej obci a nielen energetik tohto obchodného reťazca v Bratislave. Ak spravujete nehnuteľnosť, môžete nastaviť posielanie oznámení priamo vašim nájomníkom.

Povinnosti výrobcov

Pravidelnými užívateľmi portálu sú aj stovky prevádzkovateľov zariadení, ktoré vyrábajú a následne dodávajú elektrinu do distribučnej sústavy. Medzi ich povinnosti patrí pravidelné nahlasovanie údajov o výrobe. To sa deje práve cez portál eVSD.

VSD sa stále viac presúva do digitálneho sveta. Popri čoraz bohatšej ponuke online služieb na stránkach www.vsds.sk sa už čoskoro objaví aj v mobilných aplikáciách, ktoré si predstavíme v ďalších vydaniach VSDInfo.

Neuveríte, čo všetko stihnete za 15 minút

Bežné ráno pracujúceho Slováka, zvoniaci budík.

Ruku na srdce – koľkí z vás vstanú na prvé zvonenie?

A koľkí z vás si doprajú ešte päť minút navyše, z ktorých je v skutočnosti dobrá hodinka spánku? A potom sa to začne...

Panika, stres a šetrenie každej jednej minúty.

Že žijeme rýchlo, vie každý. Čas sa stáva nedostatkovým tovarom, a tak sa snažíme urobiť čo najviac za čo najkratší čas. Nielen v to ráno, keď zaspíme. Ak sa ešte k tomu všetkému

pridá zbytočné zdržiavanie sa a čakanie, tlak je hneď na maximum. To, že neprimerané čakanie nás znervózňuje, potvrdil aj prieskum, ktorý si dala vypracovať Východoslovenská distri-

bučná (VSD). Vyplýva z neho, že najradšej by sme všetko chceli zvládnuť do pätnástich minút. A rovnú štvrt hodinu sme ochotní aj čakať. Čo teda stihneme za 15 minút?

Rannú hygienu, prípravu jednoduchých raňajok, rýchly presun do práce alebo do školy (ak poznáme skratky a možnosti vlastného auta), kávu s priateľmi alebo kolegami (ak nechajú

rozprávať iba nás), nákup bežných potravín, jednorazový pobyt v saune...ale za rovnaký čas tiež môžeme dostať zmluvu o pripojení s VSD. Tá je pre získanie elektriny pre domácnosť kľúčová. Z pôvodných priemerných 120 dní je v súčasnosti priemerne 15 minút.

Ako je to možné?

Nechceme sa zdržiavať ani čakať. Čas nám chýba, a to veľmi dobre vieme aj u nás vo VSD. Preto ako distribútor elektriny na východe Slovenska sme urobili ďalší z revolučných krokov. Inšpirovali nás výsledky už spomínaného reprezentatívneho spotrebiteľského prieskumu. „Boli sme zvedaví, či sa nám podarí overiť si, že aj časom sa dnes meria kvalita služby. Až 79 % respondentov uviedlo, že odmietlo niektorú službu, pretože sa im nechcelo na ňu neprimerane dlho čakať. V priemere je pre Slovákov prijateľná akademická štvrt hodinka. Urobili sme, čo sme mohli a podarilo sa,“ uviedla Rita Semanová, vedúca úseku Zákazníckej distribučnej služby.

Elektrina každodenná

Elektrinou dnes svietime, kúrime, varíme, pečieme, ohrievame vodu a v neposlednom rade vďaka nej aj relaxujeme. Každý ju preto radí v domácnosti medzi priority. Po novom si preto zmluvu o pripojení odnášate z Klientskeho centra VSD v priemere za 15 minút. Tí, ktorí nemajú čas osobne navštíviť ani len Klientske centrum VSD, môžu absolvovať celý proces elektronicky. Od podania žiadosti, cez podpis zmluvy až po úhradu pripojovacieho poplatku. Z pohodlia obývačky, chaty, či dokonca z dovolenky.

Čakať už nemusíte

V procese elektrifikácie domácnosti vychádza VSD maximálne v ústrety. To, ako rýchlo budete napredovať, je po novom na vás.

Východoslovenská distribučná (VSD) skrátila priemernú čakaciu dobu na zmluvu o pripojení z pôvodných 120 dní na priemerných 15 minút! Keďže ide o prelomový míľnik v oblasti poskytovania služieb, VSD na túto pozitívnu zmenu upozorňuje zákazníkov aj prostredníctvom novej informačnej kampane. Ako povedať NIE čakaniu.

Ako to stihnúť za 15 minút?

1. Vopred si dohodnite termín a čas osobného stretnutia v jednom zo štyroch Klientskych centier VSD.
2. Skontrolujte si nevyhnutné podklady – najmä doklad totožnosti, mali by ste byť overiteľným majiteľom nehnuteľnosti, ktorú chcete do distribučnej sústavy pripojiť. Napríklad cez kataster nehnuteľností.
3. Ak máte dlhy voči VSD po splatnosti, najprv ich vyrovnajte.
4. Štvrt hodina sa podarí najmä v prípade štandardného pripojenia do 25 A, ak ide o domácnosť, nie firmu a pripojenie si nevyžaduje spracovanie a schvaľovanie projektov dokumentácie.
5. Po uzavretí zmluvy stačí už len zaplatiť pripojovací poplatok, zrealizovať pripojenie, doložiť revíziu správu a vybrať si dodávateľa elektriny. To isté však môžete absolvovať v online prostredí.

„Východoslovenská distribučná uľahčuje zákazníkom celý proces. Odbreňuje ho od niekoľkých návštev klientskeho centra. V prípade online vybavenia žiadosti

dokonca nemusí zákazník ani vyjsť z domu alebo sa obmedzovať otváracími hodinami a pracovnými dňami, či povinnosťami,“ dodáva R. Semanová.

Primeraný čas čakania podľa Slovákov*

	stredná hodnota (medián)
predajňa potravín – supermarket	5 minút
pošta	5 minút
všeobecný lekár	20 minút
nejaký úrad	10 minút
pobočka banky	10 minút
lekár – špecialista	30 minút
predajňa telekomunikačného operátora	10 minút
celkovo	14 minút

* Prieskum zrealizovala pre VSD agentúra 2MUSE v dňoch 23. – 24. 8. 2018 na vzorke 519 respondentov.

Poprad, Košice, Prešov, Michalovce? Nerobíme rozdiely. Príďte si po Zmluvu o pripojení.

VSD

U nás ju máte v priemere do 15 minút.

Uvedená lehota sa vzťahuje na osobné vybavenie zákazníka na Klientskom centre VSD za predpokladu, že zákazník podáva štandardnú žiadosť za štandardných podmienok pri hodnote hlavného ističa do 25 A a zároveň ide o segment domácnosti.

EÚ odkazuje členským štátom: Využívajte existujúcu infraštruktúru

Budovanie vysokorychlostných komunikačných sietí nesie aj na území SR so sebou značné náklady, ktoré telekomunikačné spoločnosti nie sú vždy ochotné investovať. Najmä ak ide o menej zaľudnené lokality, kde je návratnosť investícií v primeranom čase nereálna alebo neporovnateľná. Na druhej strane sa tieto lokality nemôžu rozvíjať, keďže nemajú kvalitný prístup k dátam a internetu. EÚ preto, odkazujúc na zámery poskytnúť rovnako dostupný internet každému Európanovi, vyzvala členské štáty, aby na rozšírenie prístupu k internetu využívali existujúcu infraštruktúru. A tou sú napríklad aj elektroenergetické zariadenia v správe a majetku VSD – podperné body (stĺpy) pre elektroenergetické vzdušné vedenia na napäťovej úrovni NN či VN.

Tieto zámery sú už aj v slovenskej legislatíve zakotvené. Nejde pritom o žiadnu novinku. Distribučná sústava, na ktorú sme boli doteraz zvyknutí, že sa používa na distribúciu elektriny (v prípade VSD), aj doteraz musela byť vybavená komunikačnými prvkami. Táto funkcionálnosť sa ďalej začala rozvíjať so zavádzaním inteligentného me-

racieho systému, ktorý je takisto zakotvený v legislatíve. Ďalšie využívanie sústavy ako komunikačného prvku je len logické a prirodzene súvisí s vývojom trhu, potrieb zákazníkov a celkovým technologickým pokrokom. V neposlednom rade využívanie existujúcej funkčnej sústavy má šetriť čas a tiež peniaze na dovedenie internetu aj do najodľahlejších obcí a zrovnáť ich šance na online komunikáciu so svetom. A to nielen v domácnostiach ale tiež pre miestne samosprávne úrady, ktoré majú čo najefektívnejšie slúžiť občanom. Východoslovenská distribučná (VSD) plne súhlasí s využívaním vlastnej sústavy aj na tieto účely. Pri prepožičaní svojich zariadení na tieto verejnoprospešné využitia je otvorená všetkým účastníkom telekomunikačného a dátového biznisu. Len pripomína, že musí byť zachovaná bezpečnosť, kvalitatívny štandard a spoľahlivosť sústavy. Preto musia záujemcovia rešpektovať technické podmienky a vopred si využívanie prvkov distribučnej sústavy s VSD dohodnúť. Čo nie je vždy pravidlom.

Nelegálna optika pôjde zo stĺpov dole

VSD čoraz častejšie eviduje umiestnenie optických vedení na svojich podperných bodoch bez jej predchádzajúceho súhlasu. Vlastníci týchto zariadení možno vedome, možno nevedome konajú v rozpore s príslušnou legislatívou hneď v niekoľkých rovinách.

Čierna stavba

Prvá je stavebno-právna rovina. V zmysle zákona č. 351/2011 Z. z. o telekomunikáciách má prevádzkovateľ takejto siete požiadať vlastníka fyzickej infraštruktúry o prístup k nej a, dokonca, dohodnúť sa na podmienkach jej využívania.

To sa nedeje, a dokonca, mnohokrát nemá o umiestnení týchto zariadení vedomosť ani samotný stavebný úrad. Zo stavebno-právneho hľadiska je možné to charakterizovať ako čiernu stavbu.

Neoprávnené obohatenie

Nezabudnime, že ak niekto využíva bez právneho dôvodu cudzí majetok na realizáciu svojej podnikateľskej činnosti, vzniká dotknutému nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia.

Bezpečnosť

V neposlednom rade dochádza k porušeniu bezpečnostnotechnických predpisov a technických noriem, ktoré stanovujú podmienky umiestnenia podobných zariadení na podperné body VSD

Nová trafostanica vo Veľkej Ide

Koncom júla pripojila VSD do svojej distribučnej siete novú transformačnú stanicu 110/22 kV. Logistický a priemyselný park vo Veľkej Ide tak zvýšil svoju energetickú kapacitu z pôvodných 3,7 MW na 12 MW.

a obsluhu týchto zariadení. To prináša staženie pracovných podmienok pre zamestnancov VSD pri prevádzke, údržbe a opravách majetku a mnohokrát pri tom dochádza k ohrozeniu ich zdravia.

Čo s tým?

VSD sa principiálne nebráni, aby tretie strany využívali jej majetok na podnikateľské účely, ale využívanie má mať zadané svoje jasné pravidlá, práva, povinnosti, aj sankčné mechanizmy. VSD preto prichádza s možnosťou legalizovať už umiestnené zariadenie. Tento koncept v sebe zahŕňa splnenie technických a právnych podmienok legalizácie, vrátane sankčného mechanizmu.

Koľko to bude stáť?

Na jednej strane je dohoda o vyrovnaní nárokov z bezdôvodného obohatenia, tzn úhrady finančnej sumy za obdobie využívania podperných bodov VSD bez jej predchádzajúceho súhlasu až do momentu uzatvorenia najomnej

zmluvy. Ďalšou časťou sankčného mechanizmu je úhrada poplatku za legalizáciu stavby. Ak prevádzkovateľ chce v činnosti pokračovať, nasleduje už spomínaná dohoda o prenájme podperných bodov. Samozrejme, k prenájomu dôjde, až keď bude projektovaná dokumentácia aj realizácia dotknutej inštalácie v súlade s technickými štandardmi VSD.

Riziká

Korektný prístup podnikateľského subjektu k využívaniu podperných bodov VSD je najpriamejšou cestou, ako existujúcu infraštruktúru začať využívať čo najrýchlejšie, bez ohrozenia cudzieho ale tiež vlastného majetku, narušenia bezpečnosti daného elektroenergetického uzla ale tiež zdravia osôb. Nerešpektovanie pravidiel a platnej legislatívy môže okrem zbytočných nákladov vyvolať aj súdne konanie či dokonca demontáž čiernej stavby.

„Z pohľadu distribučnej sústavy ide o zásah do konfigurácie, ktorý sa deje raz za 10 rokov.“

Sme radi, že takto prichádza do regiónu nielen zvýšená energetická kapacita, ale posilňuje sa aj stabilita distribučnej sústavy,“ konštatoval po slávnostnom uvedení stanice do prevádzky riaditeľ divízie Sieťový obchod VSD Jaroslav Hrušč.

Trafostanicu v hodnote 2,8 mil. € financoval prevádzkovateľ priemyselného parku. Na prelome júla a augusta prešla zo skúšobnej do ostrej prevádzky a môže tak naplno slúžiť prichádzajúcim investorom. Okrem už etablovaných spoločností Oerlikon

Balzars Coating a IEE Sensing ohlásili nedávno svoj príchod ďalší významní investori. Vďaka tomu bude možné preklasifikovať logistický a priemyselný park vo Veľkej Ide na strategický. „Už dávno je známe, že kvalitu podnikateľského prostredia pre nových investorov určuje v nemalej miere infraštruktúra. Sme radi, že VSD svojou aktivitou a súčinnosťou dokáže významne zvyšovať hodnotu východného Slovenska ako miesta, kde sa oplatí investovať a nakoniec aj vytvárať nové pracovné a podnikateľské príležitosti,“ dodal J. Hrušč.

Nový zákon pre spotrebiteľov

Elektroenergetický svet dnes žije novelou zákona o podpore výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla (KVET; ďalej spoločne označované ako OZE). Samotná zmena systému podpory je dlhodobo očakávaná a mnohí po nej volajú už niekoľko rokov. Výnimočná je možno v tom, že na potrebe zmeny tohto systému sa zhodli snád' všetky subjekty energetického trhu. Novela je na stole a energetickými aj inými portálmi sa šíria rôzne názory, články a vyjadrenia, ktoré majú podporiť pohľad toho-ktorého subjektu. Ako už je na Slovensku zvykom, ide najmä o kritiku, sledujúcu individuálne záujmy, nie zmenu ako celok.

Podme sa teda na novelu pozrieť konečne zo spotrebiteľského uhla.

Prečo reforma:

Súčasný systém má niekoľko vážnych nedostatkov:

1. Výroba elektriny z OZE ďaleko prevyšuje objem strát elektriny v distribučnej sústave. Pôvodný nápad, že elektrina z OZE sa použije na krytie strát v sústave, už teda dávno neplatí. To logicky núti „distribučky“ vykupovať viac elektriny, než reálne potrebujú na krytie strát. Preto museli vzniknúť zložitosti, no najmä nie trhovo založené konštrukty, ako s prebytočnou elektrinou ďalej naložiť, keďže distribútor nesmie s elektrinou obchodovať.
2. Súčasná podpora energeticky náročných podnikov formou zníženej tarify za prevádzkovanie systému, tzv. TPS (tarifa, v ktorej sa všetci skladáme na podporu OZE a výrobu elektriny z uhlia), je v rozpore s pravidlami Európskej komisie (EK). Tento systém musí SR dať do súladu s pravidlami o štátnej pomoci najneskôr do 1. 1. 2019. Inak by hrozilo nielen konanie zo strany EK,

no najmä by takto prijatú pomoc museli dotknuté spoločnosti vrátiť, čo by prakticky znamenalo ich koniec.

3. Distribučné spoločnosti dnes úverujú systém podpory. Je to preto, že tarifa TPS je nastavená príliš nízko a distribučky vyplácajú výrobcovi viac peňazí, ako im z tarify TPS pritečie. Suma týchto neuhrađených nákladov sa

ku dnešnému dňu vyšplhala na viac ako 350 miliónov eur.

4. Správa celého systému je zložitá a decentralizovaná medzi 3 prevádzkovateľov regionálnych distribučných spoločností (ZSD, SSD, VSD), čo celý systém predražuje a robí ho menej prehľadným.

Dobré správy pre spotrebiteľov: Nová reforma na uvedené nedostatky reflektuje. A dobrou správou pre odberateľov je, že riešenia boli navrhnuté tak, aby nezaťažili vrecká odberateľov viac, ba práve naopak.

Centralizáciu správy podpory, výkupu elektriny ako aj peňažných tokov dôjde k zvýšeniu transparentnosti a zjednodu-

šeniu celého systému. Očakáva sa, že v horizonte max. 2 rokov začnú náklady spojené s administráciou podpory, výkupom a prevzatím zodpovednosti za odchýlku podporovaných výrobcov postupne klesať. Celý systém z pohľadu administrácie podpory by mal v čase výrazne zlacnieť. A to je dobrá správa pre spotrebiteľov. Nová podpora energeticky náročných podnikov rozšíri počet subjektov zo súčasných štyroch na niekoľko desiatok. Zároveň prostriedky, ktoré im budú poskytnuté ako kompenzácia, nijako negatívne neovplyvnia ostatných odberateľov. Je to opäť dobrá správa ako pre energeticky náročné podniky, tak aj pre všetkých ostatných spotrebiteľov. Budúca podpora zdrojov už bude omnoho stabilnejšia. Vykupovaná elektrina bude síce za regulovanú cenu, no jej ďalšie umiestňovanie už bude prebiehať na základe trhových princípov. Bude úlohou výkupu/-ov s touto elektrinou naložiť tak, aby zabezpečili jej odbyť za trhové ceny. Pritom budú musieť súťažiť aj s výrobcami, ktorí podporu nepoberajú. A tam, kde je súťaž, ceny zvyčajne klesajú. Opäť dobrá správa pre spotrebiteľov. Takisto postupný prechod z podpory doplatkom na systém

podpory príplatkom zabezpečí, že systém nebude meniť výšku svojich nákladov z roka na rok podľa pohybu veľkoobchodnej ceny elektriny. To je dôvod, prečo náklady dnešného systému za posledných niekoľko rokov prudko vzrástli, aj keď sa počet výrobcov a objem výroby z OZE nijako výrazne nezmenili. Celkové náklady na podporu teda budú omnoho stabilnejšie. V konečnom dôsledku sa toto prejaví aj v jasnej, transparentnej a omnoho predikovateľnej podpore OZE a stabilnejších cenách. Nepochybne dobrá správa pre spotrebiteľov.

Pokračovanie článku nájdete v najbližšom vydaní VSDInfo.

V neposlednom rade novela zákona zamedzuje špekulatívnemu správaniu sa výrobcov poberajúcich podporu. Niektorí z nich dnes zneužívajú nedokonalú formuláciu zákona a za účelom dosiahnutia vyšších ziskov na poslednú chvíľu menia svoje rozhodnutia, komu vyrobenú elektrinu predajú. Tu však nejde o trhu prospešné správanie, ako

sa mnohokrát snažia prezentovať. Na jednej strane výrobcovia majú záchrannú sieť, kedy majú garantovaný odpredaj elektriny výkupuca za regulovanú cenu. Na druhej strane do poslednej chvíle skúšajú, či sa im ju nepodarí predáť aj lepšie. Lenže z výkupu sa v tomto prípade stáva rukojemník, ktorý nevie optimálne nakúpiť pre svojich zákazníkov elektrinu, ale musí do poslednej chvíle čakať a až potom nakupovať (nemusíme asi dodávať, že za vyššiu cenu). Výsledný efekt je, že to odberateľom predražuje ceny. Preto zamedzenie týmto praktikám v novom zákone je nepochybne ďalšou dobrou správou pre spotrebiteľov. Ešte lepšou správou by pre spotrebiteľov bolo, ak by sme z podpory odstránili elementy, ktoré so skutočnými obnoviteľnými zdrojmi nemajú nič spoločné. Predkladaný návrh zákona však chápeme ako kompromisný návrh a krok správnym smerom, ktorý však je možné do budúcnosti vylepšiť. A vyššie popísané pozitíva, samozrejme, platia voči súčasnému status quo.

Existujúci výrobcovia si môžu vybrať:

Pre existujúcich výrobcov poberajúcich podporu sa pravidlá nemenia. Jedine, ak sa sami rozhodnú prejsť na nový systém

príplatku. Je to dobrovoľné. Prečo by tak mali urobiť? Nový systém im umožní zarobiť si viac. Táto extra odmena však nie je zadarmo – prechodom na nový systém vystupujú z deformovaného prostredia na to trhové. Existuje tam riziko, že dostanú aj menej – je len na nich, či a kedy sa pre prechod na trhový systém rozhodnú a akú veľkú mieru rizika a príležitosti zároveň sú ochotní akceptovať.

Tak si to zhráme:

Nezabúdajme, že na konci celého reťazca je spotrebiteľ – my všetci. Po dlhej dobe tu máme zmenu v zákone, ktorá neodsúva nás ako spotrebiteľov na druhú koľaj, ale prináša konkrétne riešenia. Distribučné spoločnosti na týchto zmenách nezarobia. Dokonca ani vyrovnávanie neuhrađených nákladov, ktorými „distribučky“ úverujú systém podpory, nie je v zákone jasne popísané. Napriek tomu sa „distribučky“ stavajú k zmene konštruktívne. Navrhovaná zmena systému podpory je dobrá pre každého účastníka trhu, občana, spotrebiteľa, ba aj výrobcov – či už súčasných alebo budúcných. Preto pevne veríme, že sa tieto zmeny podarí spoločnými silami pretaviť do reality a urobiť tak dobrú vec pre nás všetkých.

...lebo leto patrí aj deťom zo znevýhodnených rodín

Skupina VSE Holding, do ktorej patrí Východoslovenská distribučná, sa každoročne aktívne zapája hneď do niekoľkých projektov, ktorých cieľom je pomôcť sociálne znevýhodneným skupinám. Najmä však deťom z takéhoto prostredia. Pritom nejde len o firemnú pomoc ale takisto individuálnu od samotných zamestnancov, ktorým nie sú empatia a sociálne cítenie cudzie. Ide najmä o zapájanie sa do rôznych zbierok – šatstva, stravných kupónov, ale tiež o príspevky napr. vo forme štartovného/vstupného na charitatívne podujatia, ale aj fyzickú výpomoc pri sfunkčňovaní azylových či krízových centier.

Toto leto sme spojili príjemné s ešte príjemnejším. Na firemnom dni Deň plný energie, ktorý je určený zamestnancom a ich rodinám, sme zabezpečili stánky s občerstvením – pukancami, cukrovou vatou a zmrzlinou a celé konzumné z týchto stánkov venovali organizácii Úsmev ako dar. Výťažok putoval priamo na zabezpečenie letných táborov pre deti, ktoré by o nich inak mohli iba snívať. „Aj vďaka vám tak mohlo ísť do táborov 16 detí z chudobných rodín a detských domovov východného Slovenska. Tento rok si 5-dňový pobyt užili v rekreačnej oblasti Ružín. Užili si veľa zábavy, humoru a úsmevných situácií a spečatili tak svoje kamarátstvo,“ uviedol Radoslav Dráb z organizácie Úsmev ako dar Košice. Zároveň pripomenul, že pomoc slabším so zabezpečením najzákladnejších ľudských potrieb je šľachetná. No najmä detstvo by mali dotvoriť aj typické letné radovánky, na ktoré takýmto spôsobom prispeli aj kolegovia z VSD.

Počas leta sme ešte stihli aj Detskú športovú olympiádu, opäť v spolupráci s organizáciou Úsmev ako dar a OZ Športový klub Šport pre verejnosť Košice, pre 40 detí. Tieto si mohli za asistencie dobrovoľníkov – zamestnancov zasúťažiť v slalome v potápačských plutvách či so stolno-tenisovou raketou a pohárom vody, prečerpávaním vody špongiou, hodom lietajúcim tanierom, penovou trúbkou či

Úsmev ako dar
...aby každé dieťa malo rodinu

nafukovacím kolesom a v mnohých ďalších disciplínach. Zároveň strávili príjemné augustové popoludnie pri vode. „Ďakujeme, a týmto chceme medzi nás po-

Kontakt pre pomoc:
kosice@usmev.sk

zvať všetkých, ktorí by sa chceli podeliť o svoj voľný čas a zapojiť sa do našich aktivít. Už teraz sa na vás tešíme,“ dodal R. Dráb.

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar je najstaršou a najväčšou mimovládnu organizáciou pôsobiace v oblasti náhradnej starostlivosti a pomoci krízovým rodinám. Zameriava sa na podporu detí v detských domovoch, na prácu s ohrozenou rodinou, vzdelávanie a sprevádzanie náhradných rodín a pomoc mladým dospelým po odchode z detského domova. Svoju víziu „...aby každé dieťa malo rodinu“ prakticky a odborne presadzuje už 30 rokov. Prvoradým záujmom organizácie Úsmev ako dar je skvalitniť život detí v ohrozených rodinách a náhradnej starostlivosti, o čo sa usiluje ako na individuálnej, tak na celospoločenskej úrovni.

Úsmev ako dar v spolupráci s Nadáciou DeDo – Solidarita s deťmi z detských domovov a ďalšími partnermi buduje sieť Centier pomoci Dorka, v ktorej rodiny s deťmi v ťažkých životných situáciách a mladí dospelí nachádzajú strechu nad hlavou, odbornú pomoc a poradenstvo. Prvé centrum slúži rodinám od roku 2007 a od svojho založenia pomohli Centrá Dorka viac ako 150 rodinám s takmer 300 deťmi, takmer 200 mladým dospelým po opustení detských domovov a dočasne poskytlo útočisko takmer 300 deťom v krízovom stredisku.